

RUGĂCIUNEA ÎN VIAȚA CREȘTINULUI

PRAYER IN THE LIFE OF A CHRISTIAN

Preot Vasile SECRIERU

Abstract: *The given article tells about the importance and purpose of prayer in human life. The meaning of the word prayer is specified, the types of prayers are listed and the provisions of the so-called Alphabet of spiritual life that must be respected by every Christian*

Keywords: *prayer, faith, God, Christian, Orthodoxy, church*

„Silește-te să faci multe rugăciuni, căci rugăciunea este lumină sufletului tău”

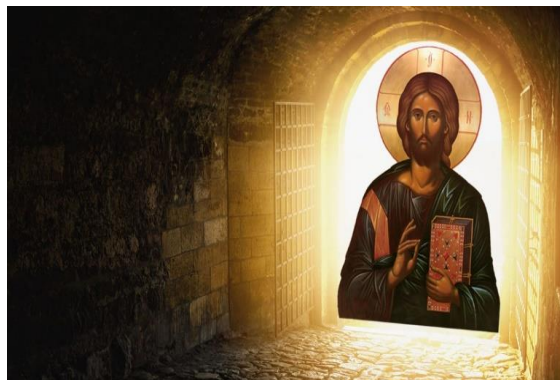
Cuviosul Isaia Pustnicul

„Învrednicește-mă, Doamne, să fiu martor mărturisitor, martir al dumnezeirii Fiului Tău Iisus

Hristos pe pământ”

Ieromonah Arsenie Boca

„Auzi, Dumnezeule, cererea mea, ia aminte la rugăciunea mea. De la marginile pământului către Tine am strigat; când s-a mâhnit inima mea, pe piatră m-ai înălțat. Povățuitu-m-ai, că ai fost nădejdea mea, turn de tărie în fața vrăjmașului. Locui-voi în locașul Tău în veci; acoperi-mă-voi cu acoperământul aripilor Tale. Că Tu, Dumnezeule, ai auzit rugăciunile mele; dat-ai moștenire celor ce se tem de numele Tău. Zile la zilele împăratului adaugă, anii lui din neam în neam. Rămâne-va în veac înaintea lui Dumnezeu; mila și adevărul va păzi. Așa voi cânta numelui Tău în veacul veacului, ca să împlinesc făgăduințele mele zi de zi.” - Psalmul 60

Anul 2022 a fost declarat de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, *Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului.*

Termenul *rugăciune* semnifică faptul de a se ruga la divinitate, rugare, rugă, cerere umilă, implorare, mulțumire sau laudă adresată de credincioși divinității, rugăminte¹. Rugăciunea este convorbirea omului cu Dumnezeu. Unul dintre pustnici afirma că rugăciunea este plugăria sufletului.

Credința în Dumnezeu este de neconceput fără *rugăciune*. Cea mai simplă definiție a ei este următoarea: *Rugăciunea este ridicarea minții și a voii noastre către Dumnezeu*. Fericitul Augustin afirma că rugăciunea este „*cheia visteriei darurilor dumnezeiești*”, încât de la Dumnezeu poți dobândi orice lucru bun prin rugăciune. Însuși Mântuitorul Iisus Hristos făgăduiește acest lucru: „Și toate câte veți cere, rugându-vă cu credință, veți primi” (*Matei, 21, 22*). Nici o rugăciune, nici cea bine făcută, nici cea rău făcută, nu este pierdută înaintea lui Dumnezeu. Prin rugăciune cel păcătos câștigă iertarea și din păcătos ajunge drept. Tâlharul răstignit împreună cu Hristos numai atât a rugat pe Mântuitorul: „*Pomenește-mă, Doamne, când vei veni în Împărăția Ta*” (*Luca, 23, 42*), și Hristos l-a iertat. Rugăciunea este folositoare nu numai pentru cel ce trăiește după voia lui Dumnezeu, ci și pentru cel ce caută să părăsească drumul pierzării².

Sfântul Ioan Gură de Aur afirma că „*Rugăciunea este lumina sufletului, adevărată cunoaștere a lui Dumnezeu, mijlocitoare între Dumnezeu și oameni. Ea face ca sufletul să se ridice la cer și să îl îmbrățișeze pe Dumnezeu cu îmbrățișări inefabile, gustând laptele divin, asemenea copilului care, plângând, o cheamă pe mama sa; prin rugăciune, sufletul își expune propriile dorințe și primește daruri mai mari decât toată natura vizibilă*”. Sfântul Apostol Pavel,

apostolul neamurilor, în *Epistola către Tesaloniceni*, ne îndeamnă cu multă dragoste să ne rugăm neîncetat.

Toate rugăciunile făcute individual sau de către mai mulți credincioși împreună, sau/și de către preot își au rostul lor. Totuși, rugăciunea de obște este ca focul în grămada cu cărbuni: se aprinde unul de la altul, aprinzând chiar și lemnele vierzi. Zice Mântuitorul: „*Iarăși grăiesc vouă că, dacă doi dintre voi se vor învoi pe pământ în privința unui lucru pe care îl vor cere, se va da lor de către Tatăl Meu, Care este în ceruri. Că unde sunt doi sau trei, adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor*” (Matei 18, 19-20). Trebuie să ne rugăm tot timpul: când avem de toate și ne este bine, când suntem cuprinși de nevoi și grele încercări, când suțem bântuiți de ispite. De asemenea, cu sfânta rugăciune trebuie să începem orice lucrare. Ne rugăm pentru noi, pentru semenii noștri, dar și pentru vrăjmașii noștri. Înălțăm rugăciuni și pentru cei adormiți, deoarece prin ele nu numai ușurăm starea sufletului celui trecut la Domnul, prin iertarea de păcate, ci câștigăm și noi mîntuirea sufletului nostru. Sfânta Scriptură ne îndeamnă și chiar ne cere: „*și vă rugați unul pentru altul*” (Iacov 5, 16); „*Rugându-vă totodată și pentru noi*” (Col. 4, 3)³. De cele mai multe ori, însă, din păcate, când asupra creștinului se abat bolile și necazurile, acesta nu se apropie dar se îndepărtează de Dumnezeu, considerând că El este vinovat de cele întâmplate. Trebuie să menționăm faptul că judecata lui Dumnezeu este alta față de cea a oamenilor.

Rugăciunea reprezintă cea mai mare faptă bună sufletească săvârșită atât pentru sine cât și pentru aproapele, în orice loc și orice timp. Cel ce în deplină conștiință păcătuiește nu se poate ruga nici pentru sine nici pentru altul, dacă nu se pocăiește. Nici profetul Ieremia n-a fost ascultat de Dumnezeu atunci când s-a rugat pentru rătăcitul popor evreu: „*Însă tu să nu mai mijlocești pentru poporul acesta, nici să faci cereri și rugăciuni pentru ei, căci nu-i voi asculta nicidecum când Mă vor chema, siliți fiind de nenorocirea lor*” (Ierem. 11, 14). Nu la toți cei ce se roagă lui Dumnezeu li se împlinesc cererile, căci: „*Sau că le cer mai înainte de vremea cuviincioasă, sau că le cer cu nevrednicie, sau sunt stăpâniți de orgoliu, sau că după ce le-ar fi dobândit, s-ar fi mândrit, sau după ce ar fi câștigat cererea ar fi căzut în păcatul leneverii și al destrăbălării*” (Scara 26). Săvârșesc o mare greșală acei clerici și credincioși neștiutori care primesc să se roage pentru moartea sau nenorocirea cuiva. Atunci rugăciunea lor se va întoarce spre păcat, cum zice Psalmistul David. Se cuvine ca cineva să se roage numai pentru împăciuirea și împlânzirea răufăcătorilor și pentru dobândirea celor de folos vieții sufletești și trupești, iar dreapta răsplătire s-o lase în seama dreptei judecăți a lui Dumnezeu⁴.

Există trei tipuri de rugăciuni: *rugăciunea de cerere*, *rugăciunea de mulțumire* și *rugăciunea de laudă*. *Rugăciunea de cerere* se face atunci când creștinul are nevoie să obțină ceva de la Dumnezeu, sau să scape de unele primejdii sau ispite. Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan ne vorbește foarte frumos: „*Orice veți cere de la Tatăl în Numele Meu, veți dobândi... cereți și veți afla, pentru ca bucuria voastră să fie deplină*” dar numai atunci când se cuvine. *Rugăciunea de mulțumire* se face atunci când omul, fie că a dobândit cererea sa, fie că n-a obținut-o fiindcă nu i era de folos, el este dator să mulțumească în tot timpul pentru viața sa: „*Nu vă îngrijați cu nimic: ci în orice lucru aduceți cererile voastre la cunoștința lui Dumnezeu, prin rugăciuni și cereri, cu mulțumiri, și pacea lui Dumnezeu, care este mai presus de orice pricepere omenească, vă va păzi inimile și cugetele întru Iisus Hristos*” (Filip. 6, 6-7). *Rugăciunea de laudă* este cea mai înaltă dintre rugăciuni. Scopul celor 7 Laude și a Sfintei Liturghii este de a aduce laudă Veșnicului Făcător. Creștinul, în rugăciunea de laudă, se unește cu toată făptura, și în seninătatea inimii sale, aduce datornica închinăciune ca pe o jertfă curată a sufletului său⁵.

În timpul Bisericii primare, cei care nu se îngrijeau de rugăciune, erau aspru pedepsiți: „*Dacă vreun episcop sau prezbiter, sau diacon, sau vreunul dintre cei ce sunt rânduiți în cler, sau laic, neavând nici o nevoie prea grea sau lucru greu ca să lipsească pentru un timp mai îndelungat de la biserică sa, ci, petrecând în oraș, nu ar merge la biserică în trei zile de duminici din trei săptămâni, de va fi cleric, să se caterisească, iar de va fi laic să se îndepărteze de la împărtășire*”. – VI Ecum. 80; Sard. 11. „*Cine se mârșește de buna voia lui de rugăciune și de cântare, și va umbla ca un dobitoac să aibă acela pocăință un an, și metanii 100 în zi*” PBG, p. 101⁶.

Fiecare creștin trebuie să țină cont de prevederile așa-zisului *Abecedarul vieții duhovnicești*:

- Trezindu-te din somn, amintește-ți, în primul rând de Dumnezeu și însemnează-te cu semnul Sfintei Cruci;
- Nu amâna pravila rugăciunii pe care o ai, ci începe-ți ziua cu ea;
- Pe parcursul zilei, în orice lucru, roagă-te lui Dumnezeu cu rugăciuni scurte;
- Rugăciunile sunt aripile sufletului; sufletul prin rugăciune se face locaș al lui Dumnezeu;
- Pentru ca rugăciunea să fie auzită de Dumnezeu, roagă-te din toată inima ta;
- Nu părăsi rugăciunea atunci când vrăjmașul te împresoară cu indiferență; cel ce se nevoiește spre rugăciune când sufletul cade în nesimțire este mai presus decât cel ce se roagă cu lacrimi;
- În timpul liber citește scrierile sfinților părinți;
- În ispite și necazuri întărește-te cu citirea *Psaltirii* și a *Paraclisului Maicii Domnului*;
- Atunci când demonii aruncă în tine săgețile sale, când se apropie păcatul de tine, cântă cântările Săptămânii Patimilor și ale Sfintei Învieri, citește canonul și Acatistul Preadulcelui Iisus Hristos și Domnul va surpa legăturile întunericii care te-au înfășurat. Strigă către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și către Îngerul Păzitor. Rostește cât mai des rugăciunea: *Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te...*;
- Dacă nu poți nici cânta, nici citi, în clipele luptei pomenește numele lui Iisus, stai neclintit lângă Crucea Lui și te vei tămădui prin lacrimile tale;
- Ca Dumnezeu să audă și să primească cererile tale, roagă-te pentru vrăjmașii tăi, dorindu-le binele;
- La rugăciune, afară de Dumnezeu, nimănui să nu-i arăți lacrimile de umilință și râvna ta pentru mântuire;
- Tristețea și neliniștea vin de la pușinătatea rugăciunii;
- În orice loc și vreme chiază-l în ajutor pe Îngerul tău păzitor;
- Înainte de somn roagă-te cu lacrimi și metanii, împacă-te cu toți din toată inima;
- Să adormi însemnându-te cu Sfânta Cruce și cu rugăciunea inimii „*Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul*”⁷.

Domnul Iisus Hristos ne îndeamnă să priveghem și să ne rugăm pentru a nu cădea în ispită, rostind cuvintele: „*Tatăl nostru, nu ne lăsa pe noi să cădem în ispită, izbăvește-ne de cel rău și viclean, nu ne lepăda de la fața Ta, Doamne*”⁸.

Așa și noi în necazurile noastre, când strigăm către Dumnezeu și nu ni se împlinesc cererile, să nu ne pierdem credința, căci Dumnezeu nu doarme, se află lângă noi și ne aude. Să ridicăm glasul nostru cu multă încredere și să simțim prezența dumnezeirii Lui lângă noi și printre noi păcătoșii și să avem răbdare, așteptând, fiindcă ne mai pune uneori credința la încercare. Apoi, să ne mai gândim și altfel, de câte ori a strigat și El la noi ca să ne întoarcem și n-am voit să-L auzim?! Pe atâtea căi ne strigă să ne întoarcem la El și nu dorim să auzim. Când vine vreme rea în viața ta, creștine, și toți te părăsesc, strigă la Dumnezeu, căci se ivește Mântuitorul și-ți spune și ție ca lui Petru: „*Nu te teme, nu te înpăimânta, că Eu sunt cu tine și te scap*”⁹.

Pentru ca Dumnezeu să ne asculte rugăciunile trebuie și noi să îndeplinim unele condiții, și anume: prima - rugăciunea să izvorască din credință neclintită; a doua - să fie făcută cu inimă smerită, nu cu mândrie ca fariseul; a treia - să nu cerem lucruri nedrepte sau vătămătoare altora; a patra - rugăciunea să fie stăruitoare, ca a femeii din parabola judecătorului nedrept; a cincea - rugăciunile și darurile nu sunt primite acelor care poartă supărare, dușmănie și nu pot ierta; a șasea - să se știe că rugăciunile nu sunt primite celor necununați la biserică, cu binecuvântarea religioasă de către preot, fie chiar și acasă; a șaptea - nu sunt primite rugăciunile părinților pentru copiii care au murit în vreuna din religiile rătăcite; a opta - nu sunt primite rugăciunile femeilor care se roagă cu capul descoperit, vopsite, fardate, cu fustele scurte, cu pantaloni, parfumate, înzorzonate, toate acestea se roagă cu mândrie și sunt o scârbă înaintea lui Dumnezeu; a noua - nu sunt primite rugăciunile femeilor care și-au spurcat bărbații, punându-le în mâncare sau în băutură fel de fel de spurcăciuni, de la vrăjitoare sau descântătoare¹⁰.

Trebuie să ne rugăm deoarece rugăciunea ne apropie de Dumnezeu și ne face mai evlavioși și mai hotărâți în lupta împotriva răului și în săvârșirea binelui, pentru că prin ea

dobândim și păstrăm harul dumnezeiesc necesar pentru mântuire. Deci, să ne rugăm: a) cu luare aminte și cu cuviință, adică să avem gândul îndreptat spre Dumnezeu și spre cel ce rostim, iar nu în altă parte; b) cu umilință, adică să ne recunoaștem slăbiciunea și nevrednicia înaintea lui Dumnezeu și să nu socotim că ni se cuvine orice vom cere, ci să așteptăm ca Dumnezeu să ne împlinească cererea când și cum va voi El; c) cu încredere, adică să nu ne îndoim că Dumnezeu va asculta rugăciunea noastră și o va împlini într-un chip oarecare, dacă ea va fi dreaptă și folositoare de suflet; d) stăruitor, adică să nu încetăm a ne ruga, chiar dacă rugăciunile de mai înainte ni se părea că nu ne-au fost ascultate. Mântuitorul ne îndeamnă să ne rugăm fără încetare, căci rugăciunea este pentru suflet ceea ce respirația este pentru trup și pentru că, orice am face, putem să ne înălțăm în același timp mintea la Dumnezeu și deci să ne rugăm în tot momentul. Dacă nu facem aceasta, trebuie neapărat să ne rugăm cel puțin dimineața și seara, la așezarea și scularea de la masă, ori de câte ori începem și sfârșim un lucru și în orice împrejurare fericită sau nefericită. Mai ales în duminici și sărbători trebuie să ne rugăm mai mult și mai cu căldură, căci acestea sunt zilele de întărire sufletească. Este îngăduit să ne rugăm în orice loc ne-am afla. Când suntem la noi acasă, să ne rugăm în singurătatea camerei noastre, cum ne învață Domnul Hristos, iar când suntem pe drum sau la lucru, să ne rugăm unde ne găsim. În duminici și sărbători însă trebuie să ne ducem la biserică și acolo să ne rugăm împreună cu ceilalți creștini, căci rugăciunea obștească sporește evlavia inimii¹¹.

Dacă rugăm pe Dumnezeu cu multă credință, El oferă fiecăruia dintre noi cele folositoare pentru suflet și trup. Noi comunicăm cu Dumnezeu prin rugăciune fierbinte. El ne vorbește prin cuvintele din Sfânta Scriptură, prin sfaturile preoților, părinților și învățătorilor noștri care sunt credincioși. În rugăciunile noastre îi mulțumim lui Dumnezeu pentru toate câte ne-a dăruit. Îl laudăm pentru puterea Sa și dragostea Lui față de noi. Îi cerem ajutorul pentru ceea ce ne este de folos. Ca rugăciunea noastră să fie primită de Dumnezeu, noi cerem și ajutorul Maicii Domnului, îngerilor și al sfinților. Ei sunt prietenii lui Dumnezeu și ocrotitorii noștri. Dumnezeu răspunde la rugăciunile noastre în diverse feluri. Totdeauna răspunsul dat de El este cel mai potrivit pentru noi¹². Noi, oamenii, trebuie să ascultăm învățăturile transmise de Dumnezeu. Numai dacă rugăciunea noastră este sinceră și stăruitoare, ea devine o cale de comunicare cu Dumnezeu¹³.

Prin rugăciune dobândim harul lui Dumnezeu și prin urmare tot ce este necesar pentru mântuirea sufletului nostru, căci ea este *cheia cerului* cum o numește un scriitor bisericesc. „*Cînd rugăciunea se înalță către cer, harul lui Dumnezeu se coboară pe pămînt*”, afirma același autor. Rugăciunea alungă întristarea, alină suferințele și revarsă în suflet bucurie, pace și liniște cerească. Ea întărește în virtute, ferește de vicii și alungă ispitele. Sfântul Ioan Gură de Aur spunea că rugăciunea îngrozește pe demoni mai mult decît răcnetul leului pe celelalte animale. Rugăciunea înobilează și înfrumusețează sufletul și revarsă asupra trupului o lumină cerească¹⁴.

Așa cum trupurile noastre nu pot exista fără aer și hrană, așa este și importanța rugăciunii pentru sufletele noastre. Rugăciunea reprezintă o jertfă pe care noi o aducem lui Dumnezeu, izvorită din adîncul inimii noastre. Din păcate, mulți creștini invocă faptul că nu au timp pentru rugăciune, dar găsesc ore în șir pentru vizionarea unor seriale sau meciuri de fotbal. Este uneori ridicol atunci când creștinii ajunși la vîrsta de 70-80 ani și nu cunosc nici cea mai mică rugăciune, dar știu nume de personalități, actori, fotbaliști etc. Dacă nu avem posibilitate să oferim aproapelui nostru un medicament, o bucată de pâine, o haină, putem să ne rugăm pentru el și atunci Dumnezeu îi trimite mult mai mult decît noi i-am fi putut dăruia, fiindcă rugăciunea are mare putere de a soluționa diverse probleme, ceea ce nu este cu puțință la noi, oamenii, este cu puțință la Dumnezeu. Când ne rugăm nu trebuie să-i poruncim lui Dumnezeu, trebuie să o facem în chip smerit cu inima zdrobită, ca și vameșul din Evanghelie. Fără rugăciune nu există mântuire, pierdem legătura cu Făcătorul cerului și al pămîntului. Să urmăm întodeauna rugăciunea neîncetată: Doamne ajută-mă, Doamne păzește-mă, Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului, la lucru, în transport etc. Prin rugăciune suntem mai aproape de Dumnezeu, îngeri, Maica Domnului și toți sfinții. Mereu gândul nostru să fie la Dumnezeu. Rugăciunea să fie cât mai fierbinte și neîntreruptă. Să nu lipsească rugăciunea înainte de masă și după masă. Părinții să se roage acasă cu copiii lor, să le insuflă dragostea față de Dumnezeu. În duminici și sărbători, părinții să

ducă copiii la sfânta biserică, acolo unde este casa Preasfintei Treimi, să-i învețe pe aceștia rugăciuni, să se roage împreună cu ei și să le insuflă frica de Dumnezeu.

Omul care se roagă devine mai credincios, mai blând, mai smerit, mai răbdător, mai înțelept, mai milostiv, dobândește o voință mai mare și este mai sensibil față de suferințele celor din jurul său. Fața celui care se roagă iradiază mereu de multă lumină și bucurie. Rugăciunea stăruitoare reprezintă mijlocul cel mai important de alimentare a sufletului nostru, o cale sigură de dobândire a vieții veșnice. Dacă pierdem acest exercițiu duhovnicesc important, care se numește rugăciunea, atunci sufletul nostru ajunge rece și însingurat. În timpurile străvechi, creștinii noștri nu cunoșteau prea multe rugăciuni, dar rugăciunea lor era simplă dar profundă, rostită din toată inima. Așa cum mâncarea nu are nici un gust fără sare tot astfel este și rugăciunea pentru creștin. Rugăciunea sinceră ne înalță sufletele către limanul mântuirii, către lumina necreată a lui Dumnezeu.

Un adagiu patristic spune așa: „*Adu-ți aminte de Dumnezeu, ca și Dumnezeu întotdeauna să-și aducă aminte de tine*”. Astăzi, trăind într-o societate mult secularizată, este necesar să fim mai statornici și fierbinți în rugăciune. În viața creștinului rugăciunea trebuie să aibă un loc aparte, să constituie un mic univers, un izvor nesecat de apă vie, mereu să fim în legătură strânsă cu Tatăl Nostru cel Ceresc. Cauza tuturor suferințelor, ispitelor și a provocărilor prin care trece creștinul și societatea contemporană este îndepărtarea Omului de Creator.

Note:

1. *Noul dicționar al limbii române*. Ed. a III-a. București: Ed. Litera Internațional, 2009, p. 1384.
2. *Pomelnic*. Chișinău: Ed.: Cu drag, 2017, p. 12.
3. *Ibidem*, p. 12-13.
4. SACHELARIE, Nicodim. *Pravila bisericească (Manual pentru duhovnicie)*. [S.I.], Ed.: Credința strămoșească, 2009, p. 309-310.
5. *Ibidem*, pp. 310-311.
6. *Ibidem*, p. 311.
7. *Rugăciuni. Acatiste. Canoane. Psaltire*. Chișinău: Tipogr. Mănăstirii Noul-Neamț „Sf. Paisie Veliciovski”, 2005, pp. 3-15.
8. Predici „Pâine și apă pentru suflet” de Ierodiacon Visarion Iogulescu. Brașov: Biserica Ortodoxă „Buna Vestire I”. In: *Revistă creștin-ortodoxă*. 2004, nr. 3, p. 37.
9. Predici „Pâine și apă pentru suflet” de Ierodiacon Visarion Iogulescu. Brașov: Biserica Ortodoxă „Buna Vestire I”. In: *Revistă creștin-ortodoxă*, 2004, nr. 4, p. 13.
10. Predici „Pâine și apă pentru suflet” de Ierodiacon Visarion Iogulescu. Brașov: Biserica Ortodoxă „Buna Vestire I”. In: *Revistă creștin-ortodoxă*, 2004, nr. 3, p. 31.
11. MIHĂLCESCU, Irineu, Mitropolitul. *Catehismul creștin ortodox*. București, Ed.: Credința Noastră, [?], pp. 57-58.
12. MOCANU, Elena, MUHA, Camelia, ORZETIC, Maria, NECHITA, Vasile. *Religie. Cultul Ortodox : Manual pentru clasa a II-a*. Ed.: Basilica a Patriarhiei Române, 2010, p. 42.
13. MUHA, Camelia, ORZETIC, Maria, MOCANU, Elena. *Religie. Cultul Ortodox : Manual pentru clasa a I-a*. Ed.: Basilica a Patriarhiei Române, 2010, p. 56.
14. Pr. Const. Minculescu fost inspector al învățământului religios din seminarii. In: *Morala creștină pentru clasa VI-a secundară*. București: Cugetarea - Georgescu Delafras, 1947, p. 81.